

Ο ελαιοκομικός τομέας ατενίζοντας το 2020 - ο δρόμος είναι ακόμη ανοιχτός!

«Ο δρόμος είναι ακόμη ανοιχτός». Με αυτή τη φράση είναι δυνατόν να συνοψιστούν οι εργασίες και τα συμπεράσματα του 2^{ου} διεθνούς διήμερου συνεδρίου «Ο ελαιοκομικός τομέας:

Βαγγέλης Διβάρης

Ατενίζοντας το 2020», που συνδιοργάνωσε το περιοδικό «Ελιά & Ελαιόλαδο» (Άξιον Εκδοτική) με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (14 και 15/04/2011, Ευγενίδειο Ίδρυμα στο Παλαιό Φάληρο).

Την έναρξη του συνεδρίου κήρυξε ο Ειδικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ κ. **Βαγγέλης Διβάρης** και απηύθυνε χαιρετισμό ο

Γιώργος Κασαπίδης

κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της ΝΔ κ. **Γιώργος Κασαπίδης**.

Το πλαίσιο της νέας ΚΑΠ περιέγραψε ο διευθυντής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κ. **Αναστάσιος Χανιώτης**. Παρά τις αβεβαιότητες της κατεύθυνσης μείωσης των συνολικών επιδοτήσεων και της αναδιανομής των προϋπολογισμών μεταξύ των παλαιών και νέων χωρών μελών, ωστόσο ο ελαιοκομικός τομέας μπορεί να αισιοδοξεί ότι **θα συνεχίσει να έχει σημαντική υποστήριξη** γιατί

Αναστάσιος Χανιώτης

αποτελεί μια παραδοσιακή, εκτατική καλλιέργεια που συνεισφέρει στα «δημόσια αγαθά» (ανάπτυξης υπαίθρου, προστασίας περιβάλλοντος κ.λπ.). **Τις εθνικές πολιτικές** αγροτικής ανάπτυξης ανέλυσε ο Ειδικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ κ. **Διβάρης**.

Την ανάγκη **χρηστής διαχείρισης** και σωστής αξιοποίησης των κοινοτικών πόρων επεσήμανε ο κ. **Στέργιος Τατάγιας** (Ε.Ε.), καθώς το ελαιόλαδο αποτελεί το προϊόν με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί στη χώρα μας τη δεκαετία 1996-2006 και ανέρχονται σε **2,5 δισ. ευρώ!**

Στέργιος Τατάγιας

Παναγιώτης Μπαρζούκας

Jean-Louis Barjol

Βλάσης Σφυρόερας

1^ο στρογγυλό τραπέζι

2^ο στρογγυλό τραπέζι

Teresa Pérez Millán

Ο υπεύθυνος Ελαιολάδου και Επιτραπέζιας Ελιάς στην Ε.Ε. κ. **Παναγιώτης Μπαρζούκας** και ο εκτελεστικός διευθυντής του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου κ. **Jean-Louis Barjol** έδωσαν μια σφαιρική εικόνα της **παγκόσμιας αγοράς**, επισημαίνοντας τις προοπτικές ανάπτυξης των εξαγωγών στις νέες χώρες κατανάλωσης, ενώ ο κ. **Βλάσης Σφυρόερας** (Ε.Ε.) αναφέρθηκε στα **προγράμματα προώθησης** της κατανάλωσης που χρηματοδοτεί η Ε.Ε.

Η 2^η ενότητα του συνεδρίου που ήταν αφιερωμένη στις διεθνείς αγορές και ολοκληρώθηκε με τον ανοιχτό διάλογο που διεξήχθη μεταξύ **εκπροσώπων εννέα ελαιοπαραγωγών χωρών** σε δύο στρογγυλά τραπέζια με συντονιστή τον κ. **Βασίλη Ζαμπούνη**. Στο πρώτο στρογγυλό τραπέζι συμμετείχαν οι

Δήμητρα Αλιέως (SOVENA Group – Πορτογαλία), **Metin Ölken** (Zeytindostu Olive Oil Association – Τουρκία, **Selim Belkhodja** (Ένωση Εξαγωγέων Ελαιολάδου -Τυνησία), **Νίκος Κουζούπης** (Πρόεδρος Σ.Ε.Κ.Ε.Π. - Κύπρος), **Miroslav Bozic** (Υπουργείο Γεωργίας - Κροατία) και στο δεύτερο οι **Άρης Κεφαλογιάννης** (ΓΑΙΑ ΑΕ-Ελλάδα), **Gennaro Siculo** (Πρόεδρος Ιταλικής Οργάνωσης Ελαιοπαραγωγών CNO), **Teresa Maria Perez Millan** (Διευθύντρια Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Ισπανίας), **Gaspar Vaño Fernandez** (Διευθυντής Interoleo Pícuál Jaén – Ισπανία), **Olivier Nasles** (Πρόεδρος Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Γαλλίας).

Οι εκπρόσωποι **εξέφρασαν την αγωνία τους** καθώς η καθήλωση των τιμών καθιστά την **ελαιοκαλλιέργεια ασύμφορη και το μέλλον της αβέβαιο**. Όπως ανέλυσε η διευθύντρια της **ισπανικής Διεπαγγελματικής Teresa Pérez Millán**, ακόμη και στην Ισπανία που τριπλασίασε την παραγωγή της φθάνοντας τους 1,4 εκ. τόνους, διεκδικούν το άνοιγμα της αποθεματοποίησης σαν μια προσωρινή λύση. Ένα άλλο μοντέλο παρουσίασε ο πρόεδρος της **γαλλικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης κ. Olivier Nasles**. Εκεί, κάθε ελαιολάδο **κατοχυρώνοντας την ταυτότητά του** επιτυγχάνει υψηλά επίπεδα τιμών, που υπερκαλύπτουν το επίσης υψηλό κόστος παραγωγής. Γενικότερα, όλες οι χώρες συμφώνησαν ότι το **μέλλον μπορεί να είναι ευνοϊκό** μόνο μέσω της βελτίωσης της ποιότητας,

Andrea Antonio Panico

Γ. Κωνσταντόπουλος

Αντωνία Τριχοπούλου

Δημ. Μπόσκου

Κώστας Χατζουλάκης

της διαφοροποίησης από τα σπορέλαια, του αποτελεσματικού marketing και της εξωστρέφειας προς νέους καταναλωτές. **Ανησυχίες επίσης εκφράστηκαν για το «πού το πάνε οι Αμερικάνοι»** με τις εκθέσεις του πανεπιστημίου Davis (η 2^η κυκλοφόρησε μόλις πριν λίγες ημέρες), με τις οποίες χαρακτηρίζουν ως μη κανονικά και εκτός προδιαγραφών τα περισσότερα έξτρα παρθένα ευρωπαϊκά ελαιόλαδα που κυκλοφορούν στην αγορά των ΗΠΑ, η οποία παραμένει η μεγαλύτερη εκτός Ευρώπης με 280 χιλ. τόνους κατανάλωσης.

Για τον τομέα της επιτραπέζιας ελιάς μίλησαν **ο τεχνικός υπεύθυνος της Συνομοσπονδίας Ιταλών Αγροτών κ. Andrea Antonio Panico** και **ο εκπρόσωπος της ΠΕΜΕΤΕ κ. Γιώργος Κωνσταντόπουλος**. Οι εργασίες της πρώτης ημέρας ολοκληρώθηκαν με τις ομιλίες της **καθηγήτριας Ιατρικής Αντωνίας Τριχοπούλου** για την εθνική συστράτευση που απαιτείται για την κατοχύρωση και προώθηση της **Μεσογειακής Διατροφής** και των παραδοσιακών μας τροφίμων, καθώς και του **καθηγητή Χημείας Δημητρίου Μπόσκου** για τα πολύτιμα για την υγεία **βιοενεργά συστατικά του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς**.

Η Μεσογειακή Διατροφή τιμήθηκε και στο βραδινό δείπνο.

Οι εργασίες της δεύτερης ημέρας ήταν αφιερωμένες σε θέματα επιστήμης και τεχνολογίας.

Ο **δρ. Κώστας Χατζουλάκης** (ΕΘΙΑΓΕ Χανίων) ανέλυσε τα **συστήματα άρδευσης** και ιδίως εξοικονόμησης του νερού.

Στα άκρως επίκαιρα ζητήματα των **ποικιλιών** και των **συστημάτων φύτευσης** αναφέρθηκαν οι καθηγητές **Shimon Lavee** (Ισραήλ) και **Σταύρος Βέμμος** (Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Το συμπέρασμα ήταν ότι καμία ποικιλία ή μέθοδος - από τις παραδοσιακές έως τις υπέρπυκνες φυτεύσεις - δεν μπορεί εκ των προτέρων ούτε

Shimon Lavee

Σταύρος Βέμμος

να απορριφθεί αλλά ούτε και να θεωρηθεί σαν πανάκεια. Απαιτείται **πολυετής έρευνα** για να αποδειχθεί η **προσαρμογή** της σε κάθε συγκεκριμένη χώρα και περιοχή, όπως επίσης και η **οικονομική βιωσιμότητά** της σε βάθος χρόνου.

Β.Ζαμπούνης, Ρέα Σπυρίδου, Livia Rinaldi, Ιω. Καλτσής

Το μεγάλο ενδιαφέρον και πλήθος ερωτήσεων των συνέδρων προκάλεσε το επόμενο θέμα που ήταν αφιερωμένο σε ένα από τα πιο επίκαιρα θέματα, αυτό της **ιχνηλασιμότητας**. Η κα **Ρέα Σπυρίδου (Άξιον Αγροτική)**, η εξειδικευμένη γεωπόνος κα **Livia Rinaldi** και ο κ.

Ιωάννης Καλτσής (Prottyron ΕΠΕ) παρουσίασαν την συγκεκριμένη πρακτική εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος ποιοτικών προδιαγραφών και ιχνηλασιμότητας μεταξύ **τεσσάρων ελαιοκομικών Ενώσεων της Κρήτης** (Μεραμβέλλου, Μυλοποτάμου, Πεζών και Σητείας) και **ιταλικών οργανώσεων**, που αναπτύσσεται και **ήδη έχει πιστοποιηθεί κατά ISO 22005:08**.

Olivier Nasles

Το έργο αυτό πραγματοποιείται αξιοποιώντας τα προγράμματα των Ο.Ε.Φ. του Κανονισμού 867/08 και τις παραγωγικές υποδομές που απέκτησαν οι 4 ΕΑΣ/Ο.Ε.Φ. με τα αντίστοιχα προγράμματα από το 2004. Η ιχνηλασιμότητα ξεκινά από τον ελαιώνα – όπου έχει συνδεθεί και με την ολοκληρωμένη διαχείριση – και καταλήγει στη σήμανση του τελικού προϊόντος με τη χρήση της πιο εξελιγμένης διαθέσιμης σήμερα **τεχνολογίας, των QR codes**.

Δημήτρης Καλαφάτης

Η πρώτη χώρα που ανέπτυξε **το σύστημα των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ** ήταν η Γαλλία και ο **αντιπρόεδρος του εθνικού ινστιτούτου κ. Olivier Nasles** περιέγραψε το μοντέλο που εφαρμόζουν. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα οκτώ κατοχυρωμένα ΠΟΠ/ΠΓΕ **καλύπτουν όλη τη γαλλική παραγωγή ελαιολάδου**.

Diego Garcia Gonzalez

Το σύστημα της κοινής άλεσης αποτελεί τη μόνη λύση για τη **μείωση του κόστους λειτουργίας των ελαιοτριβείων**, επιτυγχάνοντας και σημαντική **βελτίωση της ποιότητας**, όπως απέδειξε ο μηχανολόγος – υπεύθυνος παραγωγής της **ΕΑΣ Πεζών κ. Δημήτρης Καλαφάτης** με την εμπειρία εφαρμογής στα δύο ελαιουργεία της Ένωσης.

Έφη Χριστοπούλου

Κωνσταντίνα Τζιά

Ευάγγελος Κάλτσας

Άρης Κεφαλογιάννης

Στην θεματική ενότητα για την αναλυτική χημεία και την οργανοληπτική αξιολόγηση, ο **δρ. Diego Garcia Gonzalez** του Instituto de la Grasa της Σεβίλλης εντυπωσίασε τους συνέδρους παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα πολυετών ερευνών, βάσει των οποίων προσδιορίστηκαν τα **σημεία του ανθρώπινου εγκεφάλου που διεγείρονται ανάλογα με τα γευσιγνωστικά χαρακτηριστικά και την ποιότητα του ελαιολάδου**. Στο πολύχρονο έργο που έχει πραγματοποιηθεί και τη σημασία της οργανοληπτικής αξιολόγησης (πάνελ τεστ) αναφέρθηκε η χημικός της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου **κα Έφη Χριστοπούλου**. Η **καθηγήτρια ΕΜΠ κα Κωνσταντίνα Τζιά** περιέγραψε όλα τα στάδια της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς και τα κρίσιμα σημεία για την ποιότητα, την ασφάλεια και την υγιεινή τους.

Πριν από το κλείσιμο των εργασιών παρουσίασαν τη δουλειά τους και **βραβεύτηκαν** από το περιοδικό «Ελιά & Ελαιόλαδο» δύο υποδειγματικοί επιχειρηματίες: **Ο κ. Ευάγγελος Κάλτσας (επιχείρηση Βελουιτίνος)** ως το πρότυπο νέου αγρότη που ολοκλήρωσε τη βιολογική καλλιέργεια της επιτραπέζιας ελιάς Θρούμπας Θάσου με την παραγωγή ενός καινοτόμου προϊόντος υψηλής διατροφικής και εμπορικής αξίας και **ο κ. Άρης Κεφαλογιάννης (Γαία Τρόφιμα ΑΒΕΕ)** για το μοντέλο κοινοπρακτικής συνεργασίας με τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Κριτσάς και για την αφοσίωση στην παραγωγή ελληνικών προϊόντων καινοτόμων – όπως το πρώτο κλιματικά ουδέτερο εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο – υψηλής ποιότητας και σημαντικής προστιθέμενης αξίας.

Επακολούθησε εφ' όλης της ύλης **ανοικτός διάλογος και τοποθετήσεις των συνέδρων**. Κανείς δεν έκρυψε τα προβλήματα ωραιοποιώντας τις δύσκολες εποχές που περνάει ο ελαιοκομικός τομέας. Το αισιόδοξο συμπέρασμα, όμως, ήταν αυτό που αναφέραμε και στην αρχή: **Ότι παραμένει ακόμη ανοικτός ο δρόμος**. Αρκεί καθένας και όλοι μαζί - όσοι καταλαβαίνουν και μπορούν - να προσπαθήσουν!

Στο 2ο συνέδριο του «Ελιά & Ελαιόλαδο» **τιμήθηκε η μνήμη** όσων χάσαμε τα τελευταία χρόνια όπως **ο Jean-Marc Gazagnes, ο Κώστας Βαννός, ο Παρασκευάς Τοκουζμπαλίδης, ο Νίκος Ψυλλάκης, ο Χρήστος Λεμπέσης**.

Έγιναν 33 ομιλίες: από το ΥΠΑΑΤ (1), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (4), το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου, από Έλληνες (13) και ξένους (13) εκπροσώπους φορέων και επιστήμονες, καθώς και 45 ερωτήσεις/ παρεμβάσεις συνέδρων.

Ήταν ένα διήμερο πολυθεματικό σεμινάριο γνώσεων, ουσιαστικής καταγραφής προβλημάτων και μια ευκαιρία ανοικτού διαλόγου για ένα καλύτερο μέλλον του «εθνικού μας» προϊόντος.